

TOLD- OG
SKATTEHISTORISK
NYHEDSBREV 2022

Indbetaling af kontingent for 2022

Ekstraordinær generalforsamling og nye vedtægter

Meddelelser fra Told- og Skattemhistorisk Selskab

Jakob Jensens artikel På grænsen 1919-1962 i Zise 2022

Zise 2022

Ole Pedersen
Historie med tyngde

Preben, Thisted byskole
Fortæl hvad du vil være når du bliver stor

Zise – Told- og Skatthehistorisk Nyhedsbrev 2022
Udgivet af Told- og Skatthehistorisk Selskab
Redaktør: Henrik Gjøde Nielsen

Told- og Skatthehistorisk Selskab er stiftet den 24. oktober 1977.
Told- og Skatthehistorisk Selskab
har til formål at skabe interesse for told- og skatthehistorie
samt for det danske toldvæsens og det danske skattevæsens historie.

Bestyrelsens medlemmer er
Underdirektør Preben Buchholtz Hansen, formand, København.
Mag.art. Henrik Fode, næstformand, Aarhus.
Specialkonsulent Gunnar Jakobsen, sekretær, Birkerød.
Chefkonsulent Anders Bech Christensen, kasserer, København.
Direktør, forskningschef, ph.d. Henrik Gjøde Nielsen, redaktør, Frederikshavn.

Medlemskab af Told- og Skatthehistorisk Selskab tegnes ved henvendelse til kassereren,
Told- og Skatthehistorisk Selskab,
Copenhagen Towers, Hannemanns Allé 25, 2300 København S,
Chefkonsulent Anders Bech Christensen, tlf. 50 53 61 12, anders.christensen@sktst.dk
eller på www.zise.dk.

Kontingentet andrager 120 kr. om året for enkeltmedlemmer,
1.000 kr. for institutioner og firmaer, og biblioteker kan tegne abonnement for 120 kr.

Told- og Skatthehistorisk Selskab udgiver bl.a.
Zise – Told og Skatthehistorisk Nyhedsbrev
Zise – Told- og skatthehistorisk årbog

Bidrag til Zise – Told- og skatthehistorisk årbog bedes sendt til redaktøren
Direktør, forskningschef, ph.d. Henrik Gjøde Nielsen,
Nordjyllands Kystmuseum, Dr. Margrethes Vej 6, 9900 Frederikshavn,
hgn@kystmuseet.dk, tlf. 50 51 73 63,
eller til sekretæren
Specialkonsulent Gunnar Jakobsen,
Lyngholmen 5, 3460 Birkerød, gj.ccta@post.tele.dk, tlf. 38 86 11 51.

www.zise.dk

Grafisk produktion: Nordjyllands Kystmuseum

ISSN 001 05-8355

Forsideillustration: Den tyske ingeniør og flyvepioner Robert Thelen (1884-1968) ses her i sit fly over Rudkøbing Havn, hvor toldkammeret skimtes i baggrunden. Robert Thelen foretog i 1911 en række rundflyvninger med udgangspunkt i mange af de danske købstæder. Postkort fra 1911.

Indbetaling af kontingent for 2022

Kontingentet er 120 kr., som du bedes indbetale til denne konto i Dansk Bank: 1551 4321375.

Betalingsfrist: Senest 10. september 2022. Husk at anføre navn efterfulgt af by eller bydel, f.eks. "Anders Andersen, Odense," ved indbetaling, så vi kan se, at det er dig der har betalt.

De tre første årgange af Zise – Told- og skattehistorisk årbog.

Kontakt kasserer Anders B. Christensen på email anders.christensen@sktst.dk eller telefon 50 53 61 12, hvis du har spørgsmål eller ikke har mulighed for at betale ved kontooverførsel.

Kontingentbetaling er en forudsætning for at modtage *Zise – Told- og skattehistorisk årbog*. Skulle der være medlemmer, der ikke har modtaget årgang 2021, kan det skyldes manglende kontingentbetaling. Ved manglende modtagelse, ret venligst henvendelse til kassereren.

Ekstraordinær generalforsamling og nye vedtægter

Indkaldelse til ekstraordinær generalforsamling

Told- og Skattehistorisk Selskab indkalder herved til ekstraordinær generalforsamling torsdag den 29. september 2022, kl. 16.00 i Skattestyrelsen, Copenhagen Towers, Hanemanns Allé 25, 2300 København S, med følgende dagsorden:

1. Valg af dirigent.
2. Vedtagelse af forslag til ændring af vedtægter.
3. Eventuelt.

Bestyrelsen

Nedenfor bringes forslag til nye vedtægter. Ændringer er anført med rødt.

Vedtægter for Told- og Skattehistorisk Selskab

Navn

§ 1 Selskabets navn er ”Told- og Skattehistorisk Selskab”. Dets hjemsted er København.

Formål

§ 2 Selskabets formål er at skabe interesse for told-, skatte- og afgiftshistorie samt for det danske toldvæsens og det danske skattevæsens historie, fx ved afholdelse af foredrag, udsendelse af forskellige publikationer samt udgivelse af **årbogen** ”Zise - Told- og skattehistorisk **årbog**”.

Selskabet samarbejder i videst muligt omfang med andre selskaber og foreninger, der indenfor de nævnte områder har beslægtede formål.

Medlemmer

§ 3 Som medlem af selskabet kan optages såvel enkeltpersoner som institutioner, foreninger og andre juridiske personer.

Udmeldelse

§ 4 Udmeldelse kan kun ske skriftligt med mindst 4 ugers varsel til udgangen af et regnskabsår.

Regnskabsår

§ 5 Selskabets regnskabsår er 1 januar til 31 december. Regnskabet skal revideres af 2 revisorer, der udpeges på den ordinære generalforsamling.

Kontingent

§ 6 Kontingentet såvel for enkeltpersoner som for institutioner m.fl. fastsættes på den årlige ordinære generalforsamling.

Bestyrelse

§ 7 Selskabets bestyrelse består foruden af formand og redaktør af 4 medlemmer, der vælges på den ordinære generalforsamling for 2 år ad gangen, således at formanden og 2 bestyrelsesmedlemmer vælges på et års ordinære generalforsamling, redaktør og 2 bestyrelsesmedlemmer på det følgende års generalforsamling. Genvalg kan finde sted. I bestyrelsen skal være mindst 3 personer med **told- eller skattemæssig baggrund** og så vidt muligt en universitetsuddannet historiker.

§ 8 Bestyrelsen konstituerer sig efter hver generalforsamling med næstformand, sekretær og kasserer. Formanden indkalder til bestyrelsesmøde, når der er sager til behandling, eller når et af bestyrelsesmedlemmerne begærer det med anførsel af dagsorden.

Bestyrelsen er beslutningsdygtig, når flere end halvdelen af dens medlemmer er til stede eller skriftligt har afgivet deres votum over dagsordenen for mødet.

Beslutninger tages ved simpel stemmeflerhed. I tilfælde af stemmelighed er formandens stemme afgørende.

Sekretæren fører en protokol over bestyrelsens forhandlinger.

Generalforsamling

§ 9 Selskabets højeste myndighed er generalforsamlingen. Den indkaldes med mindst 14 dages varsel ved meddelelse til selskabets medlemmer. **Indkaldelsen til generalforsamlingen kan ske enten direkte til selskabets medlemmer pr. brev, email eller via selskabets website: www.zise.dk.** Den ordinære generalforsamling afholdes hvert år i april eller maj med følgende dagsorden:

1. valg af dirigent.
2. beretning.
3. regnskab.
4. valg af
 - a. formand, jf. § 7
 - b. redaktør, jf. § 7.
 - c. bestyrelsesmedlemmer, jf. § 7.
 - d. to bestyrelsessuppleanter.
 - e. to revisorer.
 - f. en revisorsuppleant.

5. fastsættelse af kontingent.
6. indkomne forslag.
7. eventuelt.

Forslag fra medlemmerne, der tilsigter en generalforsamlingsbeslutning, skal være sekretæren i hænde senest 1 marts. Alle beslutninger, med undtagelse af de i §§ 11 og 12 nævnte, tages af generalforsamlingen med simpel stemmeflerhed. På generalforsamlingen kan kun afgives stemmer af medlemmer, som møder personligt. Institutioner m.fl. har kun én stemme.

Over generalforsamlingens forhandlinger føres en protokol.

§ 10 Ekstraordinære generalforsamlinger kan indkaldes, når bestyrelsen finder det fornødent, og skal indkaldes, når to bestyrelsesmedlemmer eller mindst 25 medlemmer fremsætter skriftligt krav herom. Indkaldelsen finder sted med 14 dages varsel til selskabets medlemmer.

Vedtægtsændringer

§ 11 Forslag til ændringer i selskabets vedtægter skal fremgå af dagsordenen for den generalforsamling, hvorpå de agtes behandlet. Til vedtagelse af sådanne forslag kræves, at $\frac{2}{3}$ af samtlige medlemmer stemmer for det. Såfremt der på generalforsamlingen er flertal for forslaget, men der er færre end $\frac{2}{3}$ af samtlige medlemmer til stede, kan det forelægges for en ekstraordinær generalforsamling, hvis beslutning herefter træffes med almindelig stemmeflerhed.

Opløsning

§ 12 Forslag til opløsning af selskabet skal behandles på to til dette formål indkaldte generalforsamlinger, der skal afholdes med mindst 14 dages mellemrum. Til vedtagelse af forslaget kræves, at $\frac{2}{3}$ af de fremmødte medlemmer stemmer for det.

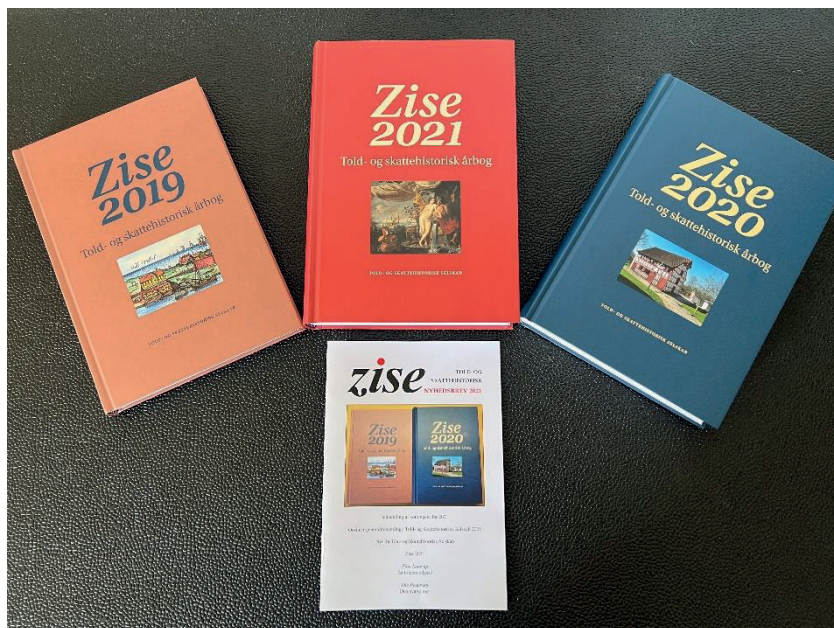
I tilfælde af selskabets opløsning skal selskabets aktiver anvendes til støtte for told- og skattehistorisk forskning.

Således vedtaget på det stiftende møde i København den 24. oktober 1977 med ændringer af 30. september 1981, 4. oktober 1990, 12. november 2003 og

Meddelelser fra Told- og Skattehistorisk Selskab

Et koncentreret reklamefremstød

Bestyrelsen for Told- og Skattehistorisk Selskab benytter enhver lejlighed til at gøre reklame for selskabet og til at hverve medlemmer, men nogle gange byder sig bedre muligheder end andre. Formanden for selskabet, underdirektør Preben Buchholtz Hansen, fik i april 2022 lejlighed til at gøre et koncentreret reklamefremstød for selskabet i den vel nok mest oplagte forsamling, nemlig da han deltog i DTS Seniorforenings generalforsamling, hvor der var ca. 220 pensionerede tjenestemænd til stede, hvilket jo i sig selv er et flot fremmøde. Preben Buchholtz Hansen delte propagandasedler ud, og havde tillige lavet en lille ”stand” med de til da tre udkomne årgange af *Zise – Told- og skattehistorisk årbog*. Indsatsen resulterede i forespørgsler og samtaler med folk, der spurgte interesseret ind til foreningen, til årbøgerne og om erindringer mv., og efterfølgende blev det til en lille håndfuld nye medlemmer.

Preben Buchholtz Hansens Zise-stand på DTS Seniorforenings generalforsamling.

Bogen *Toldbygninger på Fyn, Langeland og Ærø*

Bogen er en fortsættelse af den planlagte serie om de danske toldbygninger, tegnet af nogle af Danmarks bedste arkitekter, markante bygninger, som vi stadig ser i mange

havne. Tidligere er publiceret *Toldbygninger på Bornholm* af Mogens Lau, som udkom i 2016.

De første artikler til bogen modtog vi allerede i 2015, men desværre leverede ikke alle forfattere som aftalt, og for en enkelt af byernes vedkommende er vi nu på tredje forfatter. Selv om vi er langt fremme med de manglende bidrag, så er ikke sikkert at vi vil kunne få bogen klar til udgivelse i 2022, men det håber vi, da flere af bevillingerne udløber ved årsskiftet.

Bogen vil behandle toldkamrene i Odense, Assens, Faaborg, Middelfart, Bogense, Kerteminde, Nyborg og Svendborg på Fyn samt Rudkøbing på Langeland og endelig Ærøskøbing og Marstal på Ærø. Dertil kommer toldkontrollerne i Bagenkop og Dage-løkke på Langeland. De enkelte artikler er hovedsagelig skrevet af forfattere med et indgående kendskab til lokalområdet.

Som bogen om de bornholmske toldbygninger vil bogen om *Toldbygninger på Fyn, Langeland og Ærø* være rigt illustreret med bygningstegninger, fotografier og postkort, der er med til at vise de enkelte bygningers udvikling gennem tiden. Skulle nogen ligge inde med billeder fra bygningerne, hører vi gerne herom. På forsiden af herværende nyhedsbrev vises et postkort, som er udlånt af den nuværende ejer af Rudkøbing Told-kammer, William Scharling, men er der nogen, der kender datoen for flyvningen eller flytype? Ved en korrekt besvarelse vil der, når bogen udkommer, blive sendt et eksemplar af bogen til den, der først besvarer enten det ene eller det andet spørgsmål.

Dine erindringer

Er du tolder eller har du din fortid i det statslige eller det kommunale skattevæsen? Læser du gerne andres erindringer om deres arbejdsliv med told, moms, punktafgifter og skat? Ville det så ikke være en idé, om du fik nedskrevet dine erindringer, så du kan medvirke til at bevare historien om, hvordan man arbejdede i toldvæsenet og skattevæsenet bare for nogle få år siden.

Hvis du giver dig af med at skrive dine erindringer, så husk, at det er dine erindringer samt at ikke alle har oplevet begivenhederne på samme måde. Vi læser selvfølgelig dine erindringer meget omhyggeligt og søger i muligt omfang at give dig den fornødne feedback.

Ønskes bidraget bragt i *Zise 2023*, er deadline 1. september 2023.

Persondatapolitik

Efter databeskyttelsesforordningen skal Told- og Skattehistorisk Selskab have en persondatapolitik, der beskytter medlemmerne mod uretmæssig brug af oplysninger om dem. Selskabet indhenter og behandler kun almindelige personoplysninger (såsom navn, adresse, e-mail mv.), som er nødvendige for at kunne sende årbogen, anden medlemsinformation og kontingentopkrævning til medlemmerne. Selskabet behandler ikke personfølsomme oplysninger (såsom personnummer mv.) om medlemmerne.

Jakob Jensens artikel På grænsen 1919-1962 i Zise 2021

Rettelse og beklagelse

I *Zise – Told og skattehistorisk årbog 2021* bragtes artiklen ”På grænsen 1919-1962 – Inspektionsvagtmasterens oplevelser og fortælling”, tilskrevet Jens Jakob Jensen. Og her har vi netop problemet. Det viser sig, at der er en anden gendarm, som hedder Jens Jakob Jensen, men forfatteren til ”På grænsen 1919-1962” hedder Jakob Jensen. Trods intense bestræbelser er det ikke lykkedes at få fastslået, hvornår og hvordan fejlen er opstået, om det i forbindelse med billedredigering eller redaktion osv. Tillige har såvel redaktion, billedredaktion og manuskriptets indehaver m.fl. læst korrektur på artiklen, men alle har af uransagelige årsager overset fejlen.

Det er ingen undskyldning. Ansvar er redaktionens, og redaktionen beklager dybt fejlen. Forfatteren er Jakob Jensen, og det er naturligvis det navn, der burde have været anført. Æres den, der æres bør.

Zise 2022

Zise 2022 – Told- og skattehistorisk årbog er endnu ikke færdigredigeret, men vi tør godt allerede nu meddele, at der igen bliver tale om en omfattende og alsidig årgang. Redaktionen har strammet op på processen, og arbejder benhårdt på, at årgang 2022 ikke rammes af samme beklagelige forsinkelse som årgang 2021.

Til nu har vi følgende artikler enten i hus eller under udarbejdelse:

Et blodigt år ved Øresunds Toldbod af Mogens Jensen.

Vamdrup Tolddistrikt og dets tyske kolleger – Vamdrup, Bastrup, Brænøre, Holte, Skodborg og Foldingbro (arbejdstitel) af Jens Bruhn og Gunnar Jakobsen.

Toldmedhjælper og modstandsmand – Knud Henrik Nicolai Vindel og hans gruppe i Gråsten af Finn Lautrup og Mogens P.C. Jacobsen.

Omkomne toldtjenestemænd under besættelsen 1940-1945 af Finn Lautrup.

Fortsættelse af toldgrænseinspektør, chef for Grænsegendarmeriets 3. distrikt Ritmeister Aage Malling-Jacobsens erindringer ved Henrik Gjøde Nielsen.

Fra kontorelev til skattedirektør 1966-2011 – mine erindringer fra min ansættelse i Toldvæsenet, Told-Skat og SKAT af Inge-Lis Mørch.

Toldkontrollør Hans Peter Ernst Knagsted af Jørgen Jensen.

Hertil kommer en sektion med anmeldelser af told- og skattehistorisk litteratur, hvoraf nogle har overvintret fra årgang 2021, og endelig Meddelelser fra bestyrelse og redaktion.

I selskabets nyhedsbrev 2021 skrev vi, at medlemmerne ikke kunne forvente en lige så omfattende årbog i 2021 som i 2020. Det holdt ikke stik. Årgang 2020 var på 356 sider, 2021 på 410. Vi undlader at udtale os om det forventede omfang i 2022.

Historie med tyngde

Af Ole Pedersen

**Anmeldelse: Årbogen Zise for 2021 er nu ude hos medlemmerne af Told- og Skat-
tehistorisk Selskab. Prisen er et årskontingent på 120 kr., og for det får man i år
410 siders told- og skattheorie. Nye læsere kan komme med på zise.dk.**

Tyngden er der ingen tvivl om, når man sidder med Zise 2021 i hånden. Årbogen fra Told- og Skattheorie Selskab har virkelig fået vokseværk, og med sine 410 sider er tredje årgang af årbogen mere end dobbelt så omfangsrig som den første udgivelse for 2019. Transformationen fra det lille noget mere undseelige blad af samme navn, som Selskabet tidligere udsendte med 3-4 numre om året, er i sandhed fuldbåret – og årbogsformatet viser virkelig sit værd. Ikke blot giver det mulighed for længere – måske for lange – artikler. Det skaber også en mere samlet – og synlig – ramme for de bidrag til told- og skattheorie, som redaktionen givet med stor møjle har samlet sammen.

Hatten af for projektet. Zise er fortsat en fornøjelse at lystbladre og pluklæse i (ingen bør føle det som en ”pligt”, at man skal læse hele årbogen fra enden til anden). Rigt – og relevant – illustreret, smukt layoutet. Ja, ganske enkelt godt og gedigent boghåndværk, som selskabets mangeårige sekretær Gunnar Jakobsen givet har sin del af æren for.

Zise burde nærmest være pligtlæsning for alle de nye medarbejdere, der ansættes til Skatteforvaltningen i disse år, så de kan få et indblik i og forståelse for, at der ligger en lang og broget historie forud for den arbejdsplads, de er en del af. Men en historie, der er forudsætningen for, at Skatteforvaltningen er det, den er i dag. Ja, Skatteforvaltningen burde faktisk give alle nyansatte et års medlemskab af Told- og Skattheorie Selskab som et led i deres ”onboarding”...

Kom nu ud af skattebusken

Traditionen tro kommer Zise omkring en bred vifte af emner, og en del af de historiske artikler er fagfællebedømt. Der er bl.a. artikler om kirkeladerne, som var kirkeskattens huse i middelalderen. Om revision af Øresundstoldregnskaberne. Om Esbjerg Toldkammers bygningshistorie. Om Toldvæsenets Fakturakontrol. Om Grænsegendarmerens Fanekommando. Om arbejdet i Grænsegendarmeriet. Og endelig Finn Lautrups erindringer under overskriften ”En tolders odysse”, selvom en stor del af dem favner tiden efter fusionen af told og skat i 1990.

Traditionen tro er der anmeldelser af en række relevante bøger – bl.a. Anders Lütz-høfts anmeldelser af brødrene Jep og Peter Lofts bøger, som tidligere har været anmeldt i dette blad.

Især to af årets artikler er meget lange. Jakob Jensens artikel om Grænsegendarmeriet, som er udgivet posthumt, slår rekorden og strækker sig over 155 sider. Men artiklen giver god og bred indsigt i forholdene i denne helt særlige del af ”væsenet”.

Finn Lautrup's erindringer følger efter med 79 sider. Velskrevne – man forstår godt, at forfatteren i stedet for at blive tolder overvejede journalistikken som sit fag – og favnende hele karrieren fra toldelev i Esbjerg til regionschef i Sønderborg. Den nyere del af historien med fusioner og omstruktureringer er derfor også med. Det samme er også den private del og bl.a. engagementet i fodboldverdenen. Fuldt ud på sin plads, hvis rammerne havde været en af Told- og Skattehistorisk Selskabs erindringsmonografier, men i årbogen kunne en stærkere prioritering af den told- og skattemæssige del være en overvejelse værd.

I anmeldelsen af 2020-årbogen kritiserede jeg, at den var meget toldtung og skattehistorien stort set var usynlig. Det er bedre i år – om end der stadig mangler en del før der er tale om en mere afbalanceret vægtning.

Det kan ikke passe, at der ikke er nogen med udgangspunkt i skat – også af dette blads læsere – som har lyst og mod til at give deres bidrag. Med alt det skatteområdet har været igennem i de seneste årtier, burde der være historier nok at skrive, så kom nu ud af skattebusken!

Henrik Gjøde Nielsen (red.): Zise 2021 – Told- og skattemæssig årbog. 410 sider, illustreret. Told- og Skattemæssig Selskab 2021. Pris i løssalg: 200 kr. Gratis for medlemmer af selskabet. Se mere på zise.dk.

Herværende anmeldelse har tidligere været bragt i Dansk Told & Skat, nr. 2, 2022, s. 29. I herværende udgave er navnet Jens Jakob Jensen rettet til Jakob Jensen.

Fortæl hvad du vil være når du bliver stor

Dansk stil for 6. skoleår – Gør rede for erhvervets eller stillingens historie, for uddannelsesforhold og for arbejdets karakter m.m.

Af Preben, Thisted Byskole

Nu vil jeg fortælle hvad jeg skal være, hvis jeg bliver stor.

Danmark har 2 slags folk, nemlig toldere og syndere, men min far siger jeg skal være tolder. For min far er tolder. Og hans børn skal ikke slide i det sådan som farfar gjorde. Derfor vil jeg skrive om toldvæsenet.

Tolderne er meget myndige. Det er fordi toldvæsenet er en myndighed. Danmark har 3 myndigheder og derfor står det i grundloven. Det er den lovgivne og den fordømmende og den uøvede myndighed. Toldvæsenet er den sidste myndighed. Og nu vil jeg skrive om toldvæsenets historie.

I helt gamle dage var toldvæsenet religiøs fordi den stod i Bibelen. Det var om 2 toldere, nemlig Mathæus og Sakæus. Da Jesus gik hen til den første gik han bagefter ham. Og da Jesus og dem gik hen til den anden kravlede han op i sin morbrors træ. Dengang i Bibelen var der også en tolder, der ikke var en farisær. Men i vore dage er toldvæsenet ikke kristen, for det har den en særlig forening til.

Og i gamle dage fik toldforvalterne et ridderkors når de var lige ved at dø eller blive for gamle. Men det var kun dem, der havde sparet på budgettet. For i toldvæsenet bruger man budgetter til at spare på. Og alligevel får mange toldforvaltere i dag et ridderkors, selv om de har et direktorat til det med at spare.

Dem der går og klør i deres knaphul vil gerne have et ridderkors til det. Men de andre kan ikke lide sildesalat. Far siger, at han bryder sig ikke om den slags sildesalat. Hjemme spiser han altid sildesalat. Men det er noget andet, som børn ikke har forstand på. Siger min far.

Og i gamle dage drak tolderne sig altid fulde på deres kontor. Men i dag har de en kantine. Og da min far var ung skulle han sige ”hr. overassistent”. Men nu er min far selv overassistent og de unge siger bare Jørgensen til ham. Min far kan ikke lide de unge. Det var toldvæsenets historie.

Tolderne skal være udannede og derfor har de selv en skole. De har 3 klasser, der hedder teori 1 og teori 2 og teori 3 og min far har gået på dem allesammen.

Han har været på teori 2 to gange fordi den hedder teori 2. Siger han. De skal være udannede fordi man skal være dygtigere til at kontrollere end når de snyder i moms. Og derfor skal toldskolen lære dem Kemi og Blanketter og at tale udenlandske sprog og hvornår de kan gå af som pensionær. Og efter skolen kommer de ud på et toldkammer. Nu vil jeg skrive om et toldkammer.

Et toldkammer har 3 afdelinger fordi de har 3 afdelingsledere, men hvis de har 4 er

der fire. Man kan kende afdelingslederne på, at de er dygtigere fordi de har tæppe på gulvet, men chefen har også tæppe på gulvet.

Den afdeling, der ekspederer, hedder E. Den afdeling, der virker, hedder V. De andre hedder bare A. Men V er dygtigst fordi der har min far været overassistent i 17 år.

Chefen skal fortælle historier og det kaldes arbejdsklima. Historier er altid sjove, når chefen fortæller dem. Derfor griner afdelingslederne meget. Men dem, der lige skal til at søge efter en højere stilling griner længst. Og dem, der er for gamle til at søge en højere stilling behøver ikke at grine ret meget. Og dem, der ikke griner ret meget, får ikke en højere stilling. Og dem der ikke får en højere stilling synes aldrig, der er noget at grine af. Så nu vil jeg skrive om struktur.

Når tolderne ikke har fået noget ned over hovedet i nogle år trænger de til noget struktur. Det begynder med, at der står i en bog, hvordan der skal laves om på det hele.

Først læser chefen selv i bogen. Så rejser alle cheferne over til Kong Ferance ved Fredensborg Slot og fortæller hvordan de synes der skal laves om på det hele. Det kaldes jernvasken. Og så rejser de hjem.

Så laver toldkamret møde i Samarbejderudvalget, der skriver hvordan de synes der skal laves om på toldvæsenet. Det kaldes demokrati ligesom på græsk.

Så sender de det hele til København. Og når tolderforeningerne også har skrevet hvad de synes der skal laves om på toldvæsenet, siger ministeren, hvad han synes der skal laves om. Det hedder beslutningsprotesten.

Til sidst bliver det bare alligevel som der stod i bogen. Det kaldes Parving. Og derfor skal 200 toldere flytte sig til en anden by. Og så vil jeg skrive om toldvæsenets arbejde.

Toldvæsenet har 2 slags arbejde når de arbejder. Med det ene arbejde generer de folk. Med det andet arbejde laver de statistik om, hvordan det lykkes. Men der er nogen, der kalder statistik for løgnens stempel. Men der er ikke et usandt ord i min fars statistik. For det er tal alt sammen.

Når den lovgivne magt har lavet en ny afgift hedder det moms og så går min far ud i butikkerne og kontrollerer at de snyder i moms. Og dem giver toldvæsenet en bøde. Butikken skal selv skrive under på, at den gerne vil have bøden af toldvæsenet. For ellers ligger den dømmende magt bare på en domstol og står i grundloven.

Hvis toldkamret får et brev skal det have et nummer og en seddel hvor det står på. Sedlen er til at man senere kan finde ud af, hvem der har smidt sagen væk. Fordi et brev med et nummer på og en seddel hedder en sag.

Dem der skriver til toldvæsenet og klager over noget hedder kværlanter. Dem der har ret i klagerne får et svar der hedder kanselligstil, for ellers finder de bare ud af at de havde ret. Hvis de andre skal have et beskidt svar får de det i telefonen. Og så skriver tolderen, at kværlanten er blevet indformet om de gældende bestemmelser. Det hedder sagsbehandling.

Når en butik selv skriver til toldvæsenet at den har regnet for lidt moms ud får den en bøde. De butikker der ikke selv skriver det får en stor bøde. De butikker, der slet ikke regner deres moms ud får bare en lille bøde.

Min far får tit en god idé og så skal den altid sendes til København, for det hedder rationeringsforslag. Hvis København kan forstå idéen får far penge for den. Hvis det er en dårlig god ide skriver de tak fordi de ikke vil bruge den. Min far får altid takkebreve. Men hvis København havde brugt bare nogen af fars idéer havde verden set bedre ud, siger min far. Men han siger at smedens kat døde af tak.

Toldvæsenet er en bedømmende myndighed når de skal søge en højere stilling. Min far søger altid højere stilling. Så tager sessionslederen og afdelingslederne store og små krydser med ind til chefen. Og hvis chefen kan lide ham sender han de store krydser til København. Min far siger, at mor kan bare tælle krydserne og selv se, at far får 9 hver gang. Det hedder bedømmelsesnivo. Når ansøgningen er sendt kommer min far altid ind til chefen og får at vide, at en overassistent er en meget fin slutstilling. Min far kan ikke lide når chefen fortæller historier. Men det bliver nok nødvendig. Siger han. Nu vil jeg fortælle om ansættelsesprocedurerne.

Det er svært at komme ind i toldvæsenet i år fordi der er ingen der må komme ind i toldvæsenet i år. Staten skal nemlig spare fordi der er for få damer til at kontrollere og opkræve afgift. Min mor siger, at det har givet vanskeligheder nok med de damer, min far har på kontoret. Min far siger det hedder jalusig. Jeg tror det er mor, der har sagt at toldvæsenet ikke skal have flere damer, når min far mangler flere damer.

Min far kan gå af, når han bliver 60. Så jeg vil være tolder hvis jeg bliver stor. Siger han. Og derfor ville jeg skrive om toldvæsenet.

Preben. Thisted Byskole. 6. klasse B.

Prebens skolestil blev bragt af fagforeningsbladet Dansk Toldtidende 1976, s 296-298 og er gengivet med tilladelse af Ole Pedersen, redaktør af efterfølgeren Dansk Told & Skat. Forfatteren til skolestilen, med hip til livet i toldvæsenet i midten af 1970'erne, er desværre ikke redaktionen bekendt. Den omtalte Parving (1913-1987), "Det kaldes Parving", var tolddirektør da Preben skrev sin stil. Faderens uddannelsesforløb og karriere stemmer dog ikke helt overens med året for stilens publicering, idet Teori 1 og 2 tidligst blev indført i 1969, så han ville ikke i 1976 kunne have nået at gå på Teori 2 to gange og samtidigt have været overassistent i 17 år, men det gør nu ikke stilen ringere eller til mindre morsom læsning.

GJ

Told- og Skattemhistorisk Selskab har 1978-2018 udgivet tidsskriftet
Zise – Told- og skattemhistorisk Tidsskrift.

Fra 2019 udgiver selskabet
Zise – Told- og skattemhistorisk Årbog

Af særpublikationer er hidtil udsendt:

- Den gamle grænse – set på postkort* af Jens Bruhn, 1978. Udsolgt.
Toldboder – set på grafiske blade af Jens Bruhn, 1979. Udsolgt.
Kongedaen eller Den gamle Grænse af P. Eliassen, (1925-26), 1980. Udsolgt.
Det danske Gendarmerikorps – grænsens gendarmere og smuglere
af Jens Jensen med en efterskrift af Lars Bjørneboe, (1938), 1981. Udsolgt.
Fra Sise til Moms. Træk af det bornholmske toldvæsens historie af Bodil Tornehave, 1981.
Dansk Toldhistorisk Bibliografi – 1982 af Tove Wihlborg Andersen og Gunnar Jakobsen, 1982. Udsolgt.
Krydstoldvæsenet – Det sejlede toldvæsen 1824-1904
af Robert Svalgaard, udgivet ved Holger Munchaus Petersen, 1983. Udsolgt.
Dansk toldhistorie – Fra middelalder til nutid, bd. I-V
af Mikael Venge, Henrik Becker-Christensen, Henrik Fode, Anders Monrad Møller, Paul Gersmann,
Alf Therkildsen og O. Tobiesen Meyer, 1987-1990.
Toldvæsenet i Dansk Vestindien 1672-1917 af Poul Erik Olsen, 1988.
Odense toldkammers historie 1632-1988 af Otto Madsen og Anders Monrad Møller, 1989.
En tolders erindringer – 54 år i toldvæsenets tjeneste af Henry G. Petersen, 1989.
En tolders liv af Knud Bro, 1989.
Fra toldkammer til speditionsvirksomhed – af Kolding Toldkammers historie af Lars Bjørn Madsen, 1990.
Det gamle Aalborgshus – Told og skatter på Christian II's tid af Mikael Venge, 1991.
Helsingør Toldkammer af Lars Bjørn Madsen, 1991.
Uniformer i toldvæsen og grænsegendarmeri af Ingeborg Cock-Clausen og Aage E. Hansen, 1994.
Toldarkiver før 1969. Vejledning og nogle til toldarkiverne i landsarkiverne af Ole Degn, 1994.
Fra Etatsforening til Dansk Told & Skatteforbund af Anders Monrad Møller, 1994.
Grænsen i 75 år, 1995. Udsolgt.
Tolder 1942-1993 af Vagn H. Vinje, 1995.
Tolder og kvinde. En undersøgelse af kvinders ansættelse i en mandsdomineret etat af Karen Hjorth, 1998.
Set gennem mine briller af Peter Søndergaard, 2000.
Dansk skattemhistorie – Fra middelalder til nutid, bd. I-VI
af Mikael Venge, Leon Jespersen, Claus Rafner, Anders Monrad Møller og Hans Chr. Johansen, 2002-2008.
I hundrede ord. Bladvirksomheden 1903-2003 af Ole Østergaard Pedersen, 2003.
Tolden i Sundet. Toldopkrævning, politik og skibsfart i Øresund 1429-1857 red. af Ole Degn, 2010.
Vi agter... fra torskogilder til klageportal af Henrik Fode og Laust Grove Vejstrup, 2011.
De københavnske Toldassistenters Begravelseskasse, 2012.
Toldbygninger på Bornholm af Mogens Lau, 2016.
The Sound Toll at Elsinore. Politics, shipping and the collection of duties 1429-1857
edited by Ole Degn, 2017.
Fremgang, krise og stilstand – De danske byers historie 1536-1720 af Ole Degn, 2018.

Bøgerne kan købes på www.zise.dk, så længe lager haves.